

РЕШЕНИЕ

№ 1907

гр. София, 22.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, X КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 25.02.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Весела Цанкова

ЧЛЕНОВЕ: Красимира Милачкова

Елеонора Попова

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11777** по описа за **2021** година докладвано от съдия Елеонора Попова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГД „ИН“) срещу Решение № 5246/20.08.2021 г. на Административен съд– София град, 14-ти състав, постановено по адм. д. № 2247 по описа на съда за 2020 г., с което Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е осъдена да заплати на И. Х. У. сумата от 1 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди през отделни периоди (общо 276 дни), за времето от 27.07.2011 г. до 27.02.2020 г., резултат от унизително и недостойно отношение, поради нарушения на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС, по време на пребиваването ѝ в Следствения арест на [улица]– С..

С касационната жалба Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ иска отмяна на постановеното решение в осъдителната част като неправилно, поради противоречие с материалния закон и необосновано. Твърди се, че не е доказан състава на отговорността по чл.284 от ЗИНЗС. Нарушението на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС е установено само със свидетелски показания. Излага доводи, че от събраните по делото показания се установява, че всяко арестно помещение разполага със санитарен възел с течаща вода. Санитарният възел е отделен от останалата част на килията посредством масивна преградна стена с височина 1.2 м., за да осигурява възможност за наблюдение

на служителите, осъществяващи контрол на помещението. Позовава се на изтекла погасителна давност по чл. 110 от ЗЗД за част от претендираните периоди.

В съдебно заседание касаторът чрез юрк. В. поддържа жалбата и моли да се отмени първоинстанционното решение в обжалваната му част. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът по касация- И. Х. У. поддържа така предявения иск.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор М., моли решението на едноличния състав на Административен съд– София град да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Касационният състав на съда, след като обсъди събраните по делото доказателства, наведеното от жалбоподателя касационно основание, доводите и становищата на страните и като извърши на основание чл. 218, ал. 2 от АПК служебна проверка на валидността, допустимостта и съответствието на обжалваното съдебно решение с материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е подадена в законово установения срок, от надлежна страна, за която съдебният акт е неблагоприятен и е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е частично основателна.

С обжалваното решение, постановено в производство по чл. 203 и следващите от АПК, вр. чл. 284-чл.286, вр. чл.3 от ЗИНЗС, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията при МП е осъдена да заплати на И. Х. У. сумата от 1000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди през отделни периоди (общо 276 дни), за времето от 27.07.2011 г. до 27.02.2020 г., резултат от унижително и недостойно отношение, поради нарушения на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС, по време на пребиваването ѝ в Следствения арест на [улица]– С., както и за разноски в размер на 10 лв.. Със същия съдебен акт е отхвърлена като неоснователна и недоказана исковата молба над тази сума до претендирания размер на обезщетението 20 000 лева, в която част решението не е обжалвано.

Въз основа на събраните писмени доказателства и гласни доказателствени средства първостепенният съд е приел за установено, че И. У. е конвоирана от Затвора– С., където изтърпява от 2011 г. наказание „лишаване от свобода“, в ареста на [улица], [населено място], както следва: от 27.07.2011 г., до 05.08.2011 г. (9 дни); от 28.09.2011 г., до 05.10.2011 г. (7 дни); от 26.01.2012 г., до 18.02.2012 г. (23 дни); от 19.03.2012 г., до 08.04.2012 г. (20 дни); от 19.04.2012 г., до 21.04.2012 г. (2 дни); от 18.05.2012 г., до 22.05.2012 г. (4 дни); от 14.09.2012 г. до 26.09.2012 г. (11 дни); от 20.11.2012 г., до 05.12.2012 г. (14 дни); от 06.02.2013 г., до 10.02.2013 г. (3 дни); от 18.03.2013 г., до 25.03.2013 г. (6 дни); от 28.03.2013 г., до 03.04.2013 г. (6 дни); от 27.09.2013 г., до 30.09.2013 г. (3 дни); от 09.10.2013 г., до 24.10.2013 г. (14 дни); от 13.11.2013 г., до 19.11.2013 г. (6 дни); 14.01.2015 г. до 20.01.2015 г. (5 дни); от 27.02.2015 г., до 05.03.2015 г. (6 дни); от 14.04.2015 г., до 21.04.2015 г. (6 дни); от 05.2015 г., до 21.05.2015 г. (15 дни); от 22.06.2015 г., до 25.06.2015 г. (3 дни); от 30.06.2015 г., до 02.07.2015 г. (2 дни); от 30.09.2015 г., до 02.10.2015 г. (2 дни); 02.11.2015 г., до 06.11.2015 г.(4 дни); 25.11.2015 г., до 30.11.2015 г. (6 дни); от 26.03.2018 г., до 29.03.2018 г. (3 дни); от 21.05.2018 г., до 31.05.2018 г. (9 дни); от 08.06.2018 г., до 05.07.2018 г. (27 дни); от 01.10.2018 г., до 05.10.2018 г. (4 дни); от 16.04.2019 г., до 17.04.2019 г. (1 ден); от 22.04.2019 г., до 30.04.2019 г. (7 дни); от 10.05.2019 г., до 23.05.2019 г. (12 дни); от 01.07.2019 г., до 05.07.2019 г. (4 дни); от 26.09.2019 г., до 07.10.2019 г. (11 дни); от 08.11.2019 г., до 15.11.2019 г. (6 дни); от

22.01.2020 г., до 27.01.2020 г. (6 дни); от 17.02.2020 г., до 27.02.2020 г. (9 дни). Общият срок на пребиваването ѝ в ареста, в [населено място] е 276 дни, или 9 месеца и 06 дни. Установява се още от справката за периода от 26.03.2018 г., до 27.02.2020 г., че е настанявана предимно в спално помещение № 11 (девет пъти). Разпитани са свидетелите– надзиратели в ареста на [улица]. Според св. Ж.: познава У., в качеството ѝ на задържано лице, предвид многократното ѝ пребиваване в арестните помещения на @@7@ [населено място]; престоят на открито се осигурява, като за всеки календарен месец се изготвя предварителен график; арестът се състои от четири етажа, в които има задържани и лишени от свобода; предвидено е предварително, през светлата част на деня кой етаж ще излезе и по кое време; в един и същи ден последователно излизат на открито задържаните от всички етажи; условията в арестните помещения са следните– всяка една килия е с площ от 16 кв.м., снабдена е с питейна вода и санитарен възел, като за лицата от женски пол има и топла вода; има и килии, които са изцяло с параван на тоалетната, а другите са отделени със стени, с височина от 1,20 м.; тоалетните не са изцяло открити; до 17 часа е осигурена на място медицинска помощ, а след този час, при необходимост се търси спешна помощ отвън. Свидетелят И. твърди: познава ищеца; самите задържани поддържат хигиена, за което им се осигуряват кофи, прах за пране; такива хигиенни материали се осигуряват след поискване от задържаните– може всеки ден; налично е медицинско обслужване в ареста- до 16:00 часа има осигурен лекар (без събота и неделя), с след тези часове, при необходимост се уведомява Бърза помощ. Разпитани в качеството на свидетели са А. А. П. и В. В. П., пребиваващи в Затвора– [населено място]. В показанията си А. П. сочи: познава И. У. от 18-ти април, 2019 г., когато били заедно в ареста на [улица], където впоследствие се срещали „много пъти“, но не уточнява дати и периоди; условията в ареста били ужасни– имало малки прозорци, които не се отварят, липсвала светлина и въздух; има решетка, „която никога не се отваря“; „там е страшно“; тоалетната е открита, в самата килия; не е видяла, по време на престойте си да дезинфекцират килията; след 17:00 часа няма медицинско лице в ареста, но преди това има. Според показанията на св. В. П.: „килията е около не повече от 14 кв.м., за четирима човека; светлината е много оскъдна, жълтеникава- няма дневна светлина, прозорците са матирани, самите стъкла са затъмнени и не влиза почти никаква светлина; вижда се, че е ден или нощ, но няма светлина; въздух почти няма; единият прозорец се отваря около пет см.; тоалетната е напълно открита; за да отидеш до тоалетна, не само жените, които са в килията, но и надзиратели, минаващи отвън, могат да виждат тоалетната; след 17:00 часа няма медицинско обслужване, но преди 17:00 часа има някакъв лекар; одеяла и чаршафи там не се сменят; виждала съм един-два пъти да пръскат срещу хлебарки и дървеници, но без резултат; в килията има много хлебарки“. От представените от администрацията на Затвора– С. медицински документи е установено, че: при последно извършеното през м. 01.2020 г. профилактично изследване на У. „няма данни за отклонения от референтните стойности“; същата е клинично здрава, в добро общо състояние; приема медикаменти за епизодично главоболие, като има склонност към злоупотреба с производни на ибупрофена– ацефеин и паракофдал; през 2018 г., по повод болки в дясната тазобедрена става са констатирани данни за лекостепенна деформация на главата на бедрената кост, с ръбови остеофити.

Въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните, Съдът е приел, че молба е частично основателна, досежно претенциите за

претърпени неимуществени вреди (стрес), причинени от „оскъдна дневна светлина, недостатъчен въздух, влага“ и липса на топлина, и на санитарно помещение, съответстващо на изискванията за съхраняване достойнството на задържаните, в спалното помещение на ареста, на [улица]- С., в което е пребивавала И. У.. В тази връзка е дал вяра на показанията на свидетелите А. П. и В. П..

Едноличният състав на съда е намерил за недоказана исковата претенция на У. за претърпени неимуществени вреди, в резултат от неосигуряване на медицинско обслужване и достатъчна хигиена. В тази връзка Съдът е кредитирал показанията на свидетелите, служители в ГДИН, за осигуряване на възможност и на достатъчно хигиенни материали. Приел е за недоказани твърденията ѝ, че е страдала през исковия период от „психически увреждания, стрес, безсъние, паник– атаки“, както и за липса на достатъчна площ в помещението.

Съобразявайки кумулативните последици от условията в арестното помещение и срока на задържането /общо 276 дни, като много от престойте продължили повече от една седмица до 23 дни/ и основание чл. 52 ЗЗД Съдът е определил като справедлив размер на обезщетението, съответстващ на претърпяното от ищеца страдание сумата от 1 000 лева, позовавайки се и на постановените през 2020 г. решения на ЕСПЧ срещу България по дела, касаещи оплаквания по чл. 3 и чл. 13 от КЗПЧОС („И. и Д.“, „И. и др.“) поради лошите условия в местата за задържане.

Решението е валидно и допустимо.

Предмет на контрол в настоящото производство е решението в обжалвана част, в която Главна дирекция „Изпълнение на наказанията при МП е осъдена да заплати на И. Х. У. сумата от 1000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди през отделни периоди (общо 276 дни), за времето от 27.07.2011 г. до 27.02.2020 г., резултат от унижително и недостойно отношение, поради нарушения на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС, по време на пребиваването ѝ в Следствения арест на [улица]– С., ведно с разноските.

Първостепенният съд е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства и доказателствени средства, при приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и при съобразяване разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС е направил верни правни изводи.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

При тази правна рамка, за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се изисква кумулативното наличие на следните елементи от фактическия състав: 1) незаконни действия и/или бездействия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИНС;2) реално претърпяна от ищеца вреда; и 3) пряка причинно - следствена връзка между горните две. Липсата, на който и да е от тях обуславя липса на основание за ангажиране на отговорността на държавата.

Правилен и обоснован е извода на административния съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая са налице законовите предпоставки, обуславящи основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в унизително и недостойно отношение, поради претърпени неимуществени вреди (стрес), причинени от оскъдна дневна светлина, недостатъчен въздух и влага и липса на топлина, и на санитарно помещение, съответстващо на изискванията за съхраняване на достойнството на задържаните лица в ареста на [улица]– С.. Установени са по делото бездействия на служители на ответника ГД „ИН“, водещи до извод за доказаност и частична основателност на предявения иск, до какъвто правилен извод е достигнал едноличният състав на АССГ, който се споделя напълно от настоящата инстанция. Количеството дневна светлина, степента на изкуственото осветление и отопление се определят в зависимост от изискванията на съответните стандарти за обществени сгради. Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ не е оборила презумпцията на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС относно лошите битови условия в арестното помещение. От ответната страна не са представени доказателства оборващи конкретните твърдения на У.. Априори, тези твърдения на ищцата намират доказателствена опора в ангажираните по дело гласни доказателствени средства, а именно от показанията на свидетелите А. П. и В. П..

Настоящият състав намира, че от доказателствата по делото се установява, че действително администрацията е осигурила на лишените от свобода постоянен достъп до санитарен възел с топла и студена вода, както и възможност за поддържане на личната хигиена, но не и санитарно помещение, съответстващо на изискванията за съхраняване на достойнството на задържаните лица в ареста на [улица]– С.. Имайки предвид и Параграф 249 от Решението по делото Н. и др. срещу България, който сочи, че достъпът до правилно оборудвани и хигиенични санитарни помещения е от изключително значение за запазване на чувството на затворниците за лично достойнство и параграф 241 от същото решение, в който е посочено: “Що се отнася по-специално до достъпа до тоалетни, тоалетни чинии, поставени в ъгъла на килията и лишени от каквото и да било отделяне от жилищната площ или отделена от една преграда с височина от един метър или метър и половина е не само неприятно от хигиенна гледна точка, но и лишава задържаните от възможността за използване на тоалетната в каквото и да било уединение, защото той или тя остава постоянно видима за другите лишени от свобода, седящи на леглата, а също и за надзирателите на затвора, гледащи през шпионката.” /на което се позовава и първостепенният съд/, настоящият състав заключава, че в случая е без значение, че има преграда в килията, с оглед цитираното тълкуване дадено от ЕСПЧ и безспорната липса на осигурено уединение. Не без значение е, че в санитарното помещение задържаните лица също се къпят, което засяга достойнството им в още по-голяма степен. Предвид това, правилно е признато от съда наличие на твърдения неблагоприятен аспект по време на престоя на У. в арестното помещение.

По отношение на възражението на касатора за изтекла давност за част от исковия период, настоящата инстанция намира, че същото се явява основателно.

Нормата на чл. 203, ал. 2 от АПК предвижда за неуредените въпроси за имуществената отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани да се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ или на ЗИНЗС за вреди. В приложимия към случая ЗИНЗС не се урежда въпросът за погасителната давност и в частност за началния момент, от който същата започва да тече, както и давностният срок за погасяване на

правото да се търси обезщетение от държавата за причинени вреди от имуществен или неимуществен характер. Такава уредба липсва и в ЗОДОВ. Съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ, за неуредените въпроси в закона се прилагат разпоредбите на гражданските и трудови закони. Следователно приложение следва да намерят разпоредбите на Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), уреждащ института на погасителната давност. Съгласно чл. 120 от ЗЗД съдът не прилага давността служебно. В случая с касационната жалба е направено от страна на процесуалния представител на ответника възражение за изтекла погасителна давност на част от исковия период.

Съгласно чл. 110 от ЗЗД с изтичането на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Според предписанието, дадено в т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, при незаконни фактически действия или бездействия на администрацията вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на тяхното преустановяване. От този момент съгласно цитираното тълкувателно решение започва да тече погасителната давност за тези вземания. При незаконни действия или бездействия на административните органи, началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е моментът на тяхното преустановяване.

В случая се твърди, че незаконосъобразните бездействия са осъществени в периода от 27.07.2011 г., до 05.08.2011 г. (9 дни); от 28.09.2011 г., до 05.10.2011 г. (7 дни); от 26.01.2012 г., до 18.02.2012 г. (23 дни); от 19.03.2012 г., до 08.04.2012 г. (20 дни); от 19.04.2012 г., до 21.04.2012 г. (2 дни); от 18.05.2012 г., до 22.05.2012 г. (4 дни); от 14.09.2012 г. до 26.09.2012 г. (11 дни); от 20.11.2012 г., до 05.12.2012 г. (14 дни); от 06.02.2013 г., до 10.02.2013 г. (3 дни); от 18.03.2013 г., до 25.03.2013 г. (6 дни); от 28.03.2013 г., до 03.04.2013 г. (6 дни); от 27.09.2013 г., до 30.09.2013 г. (3 дни); от 09.10.2013 г., до 24.10.2013 г. (14 дни); от 13.11.2013 г., до 19.11.2013 г. (6 дни); 14.01.2015 г. до 20.01.2015 г. (5 дни); от 27.02.2015 г., до 05.03.2015 г. (6 дни); от 14.04.2015 г., до 21.04.2015 г. (6 дни); от 05.2015 г., до 21.05.2015 г. (15 дни); от 22.06.2015 г., до 25.06.2015 г. (3 дни); от 30.06.2015 г., до 02.07.2015 г. (2 дни); от 30.09.2015 г., до 02.10.2015 г. (2 дни); 02.11.2015 г., до 06.11.2015 г. (4 дни); 25.11.2015 г., до 30.11.2015 г. (6 дни); от 26.03.2018 г., до 29.03.2018 г. (3 дни); от 21.05.2018 г., до 31.05.2018 г. (9 дни); от 08.06.2018 г., до 05.07.2018 г. (27 дни); от 01.10.2018 г., до 05.10.2018 г. (4 дни); от 16.04.2019 г., до 17.04.2019 г. (1 ден); от 22.04.2019 г., до 30.04.2019 г. (7 дни); от 10.05.2019 г., до 23.05.2019 г. (12 дни); от 01.07.2019 г., до 05.07.2019 г. (4 дни); от 26.09.2019 г., до 07.10.2019 г. (11 дни); от

08.11.2019 г., до 15.11.2019 г. (6 дни); от 22.01.2020 г., до 27.01.2020 г. (6 дни); от 17.02.2020 г., до 27.02.2020 г. (9 дни).

Предвид това и доколкото исковата молба е от 24.02.2020 г. следва да се приеме, че лицето може да претендира обезщетение за периоди след 24.02.2015 г., тъй като до тази дата правото на иск за претендираното обезщетение е погасено поради изтичане на предвидената в закона погасителна давност, с оглед на направеното възражение от касатора в настоящото производство.

С оглед на това основателна се явява претенцията на У. за периодите от 27.02.2015 г., до 05.03.2015 г. (6 дни); от 14.04.2015 г., до 21.04.2015 г. (6 дни); от 05.2015 г., до 21.05.2015 г. (15 дни); от 22.06.2015 г., до 25.06.2015 г. (3 дни); от 30.06.2015 г., до 02.07.2015 г. (2 дни); от 30.09.2015 г., до 02.10.2015 г. (2 дни); 02.11.2015 г., до 06.11.2015 г. (4 дни); 25.11.2015 г., до 30.11.2015 г. (6 дни); от 26.03.2018 г., до 29.03.2018 г. (3 дни); от 21.05.2018 г., до 31.05.2018 г. (9 дни); от 08.06.2018 г., до 05.07.2018 г. (27 дни); от 01.10.2018 г., до 05.10.2018 г. (4 дни); от 16.04.2019 г., до 17.04.2019 г. (1 ден); от 22.04.2019 г., до 30.04.2019 г. (7 дни); от 10.05.2019 г., до 23.05.2019 г. (12 дни); от 01.07.2019 г., до 05.07.2019 г. (4 дни); от 26.09.2019 г., до 07.10.2019 г. (11 дни); от 08.11.2019 г., до 15.11.2019 г. (6 дни); от 22.01.2020 г., до 27.01.2020 г. (6 дни); от 17.02.2020 г., до 27.02.2020 г. (9 дни), и съответно следва да се отхвърли исковата претенция за периодите от 27.07.2011 г., до 05.08.2011 г. (9 дни); от 28.09.2011 г., до 05.10.2011 г. (7 дни); от 26.01.2012 г., до 18.02.2012 г. (23 дни); от 19.03.2012 г., до 08.04.2012 г. (20 дни); от 19.04.2012 г., до 21.04.2012 г. (2 дни); от 18.05.2012 г., до 22.05.2012 г. (4 дни); от 14.09.2012 г. до 26.09.2012 г. (11 дни); от 20.11.2012 г., до 05.12.2012 г. (14 дни); от 06.02.2013 г., до 10.02.2013 г. (3 дни); от 18.03.2013 г., до 25.03.2013 г. (6 дни); от 28.03.2013 г., до 03.04.2013 г. (6 дни); от 27.09.2013 г., до 30.09.2013 г. (3 дни); от 09.10.2013 г., до 24.10.2013 г. (14 дни); от 13.11.2013 г., до 19.11.2013 г. (6 дни); 14.01.2015 г. до 20.01.2015 г. (5 дни), поради изтичане на предвидената в закона погасителна давност.

Във връзка с довода на касатора, че не е била предоставена възможност за становище по подадена от У. уточняваща искова молба от 03.05.2021 г., настоящият съдебен състав намира, че това не съставлява съществено нарушение на съдопроизводствените правила, доколкото страната в процеса е могла да се запознае във всеки един момент със съдържанието ѝ, респ. да изрази становище. Отделно от това тази молба е докладвана и в открито съдебно заседание, поради което другата страна не е била лишена от процесуалната възможност да изрази позицията си.

Въпреки, че касационният състав споделя изцяло критериите при определяне размера на определеното обезщетение, с оглед на установените като погасени по давност искиви периоди, прилагайки стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕКПЧ по отношение на У., намира, че следва размера да се редуцира.

Съгласно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се определя по справедливост. Следователно размера на обезщетението като паричен еквивалент на причинените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване характера, вида, изражението и времетраенето на претърпените вредни последици, ценността на засегнатите нематериалните блага и интереси и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането, така, че обезщетението да не бъде средство за неправомерно обогатяване. Ето защо спазването на принципа на справедливостта, като законово въведен критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, изисква размера на обезщетението за претърпени неимуществени вреди да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице. Следва да бъде съобразено и Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015 г. по делото "Н. и други срещу България", съгласно което при определянето на паричната компенсация, като форма на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, могат да служат принципите, изложени от ЕСПЧ в пилотното решение, а именно фундаменталния характер на правото на всяко лице да не бъде подлагано на нечовешко или унижително отношение, от една страна, а от друга времето, през което лишеният от свобода е бил поставен в условия на нечовешко и унижително отношение по смисъла на чл. 3 от ЕКПЧОС, като най-важния фактор за оценка на претърпените вреди. Отчитайки обстоятелствата, съставляващи проявления на нарушението на чл. 3, ал. 1 във вр. с ал. 2 от ЗИНЗС; периодите, през които ищецът е бил поставен в условия унижаващи човешкото достойнство; предвид характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, настоящият съдебен състав намира за справедлив размер сумата от 600 лева.

С оглед изложеното, следва първоинстанционното решение да бъде отменено в частта, в която е осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията при МП да заплати на И. Х. У. сумата над 600 лева обезщетение за претърпени неимуществени вреди през отделни периоди, за времето от 27.07.2011 г. до 20.01.2015 г., поради изтичане на

предвидената в закона погасителна давност и следва да бъде отхвърлен иска в тази част. В останалата обжалвана част решението следва да бъде оставено в сила.

При този изход на спора и с оглед разпоредбата на чл.286, ал.2 и ал.3 ЗИНЗС е неоснователна претенцията на касатора за присъждане на разноски.

Така мотивиран, X- ти касационен състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 5246/20.08.2021 г. на Административен съд–София град, 14- ти състав, постановено по адм. д. № 2247 по описа на съда за 2020 г., в частта, в която ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията при МП да заплати на И. Х. У. сумата над 600 лева обезщетение за претърпени неимуществени вреди през отделни периоди, за времето от 27.07.2011 г. до 20.01.2015 г., поради изтичане на предвидената в закона погасителна давност и ОТХВЪРЛЯ иска в тази част.

ОСТАВЯ в сила решението в останалата обжалвана част.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.